

החוג לעבודה סוציאלית

לימודים לתואר בוגר B.A. בעבודה סוציאלית

שנה"ל תשפ"ג

ראש החוג: ד"ר משה פרחי

חברי הסגל האקדמי:

פרופ' מן המניין: פרופ' דורון לביא

פרופ' חבר: פרופ' איריס מנור-בנימיני

מרצה בכיר: ד"ר אביגיל מור, ד"ר אילה כהן, ד"ר איילת גור, ד"ר הדס דורון (שבתון), ד"ר ורד

שנער גולן, ד"ר ירון יגיל, ד"ר משה פרחי, ד"ר עפרה ולטר, ד"ר קרוליין גוטמן.

מרצה: ד"ר אביבה ויזמן-זריהן, ד"ר יעל קדר, ד"ר מאיה פלד-אברם, ד"ר עדי ויטמן-שור,

ד"ר עומר לנס, ד"ר תמר ברקאי, ד"ר שרון אגוזי.

מורה משנה: גבי עדי שרעבי-נוב, מר עופר זילברברג,

מורים מן החוץ:

גבי אביטל גולן, גבי איריס פוסקלינסקי, פרופ' אמנון לזר, ד"ר אמנון מיכאל, ד"ר גליה אנקורי, ד"ר ליגת שלו, עו"ד ד"ר מיכל סגל, גבי מיכל פרוחי, גבי מיכל רוזנפלד, מר מייקל מינסקי, ד"ר נטע גלימידי, ד"ר עדי לביא-רוטנברג, גבי עדי שטיין, ד"ר עולא כתורה, ד"ר עינב לוי, גבי עינת פורת-עמוס, ד"ר סואר חורי מחול, ד"ר קרן דגן, גבי רוני היינבך, גבי שפי כרמי הרדוף, ד"ר תמר שלזינגר.

מתרגלים:

מר יואב שויצר, גבי סטפני זכנון

היחידה ללימודי שדה:

ד"ר אביבה ויזמן זריהן, גבי אביטל בילר, גבי ורד אמזלג, גבי צביה זכריה.

תוכן עניינים

3	מטרת הלימודים
3	העקרונות המקצועיים של החוג
3	קורס הבעה ורטוריקה
3	אנגלית
4	קורסים כלל מכללתיים
4	תנאי מעבר לשנים מתקדמות
5	סיום הלימודים
5	לימודי שדה
5	מסלול לימודי לחץ וטראומה
5	מסלול הרחבה בפרקטיקת מדיניות
6	תכנית הלימודים
8	שנה א' - קורסי חובה
14	שנה ב' - קורסי חובה
19	שנה ג' - קורסי חובה
21	קורסים המלווים את תחום העבודה המעשית

הערה: המסמך מנוסח בלשון זכר אך מכוון לשני המינים **מטרת הלימודים**

מטרת הלימודים להכשיר את הסטודנט למקצוע העבודה הסוציאלית ולהעניק לבוגרים תואר B.A. תוכנית הלימודים מדגישה לכל אורך שנות הלימוד שאיפה למצוינות תוך שילוב בין ידע אקדמי ומיומנויות מקצועיות. התוכנית בנויה כתהליך המאפשר לסטודנט להתפתח אקדמית ומקצועית תוך הקניית ידע, ערכים, תפיסה מערכתית ומיומנויות התערבות עם פרטים, משפחות, קבוצות וקהילות. התוכנית מקנה לסטודנטים יכולת חשיבה מדעית, ידע במחקר איכותני וכמותי וסטטיסטיקה. סגנון הלמידה נע בין למידה בסדנאות קטנות תוך הדרכה אישית ועד להרצאות פרונטאליות בפורומים נרחבים – סגנון זה מאפשר לסטודנט לפתח חשיבה יצירתית הן אקדמית והן מקצועית, ולמצות את הערך המוסף הטמון בו, שיאפשר לו בהמשך להיות עובד סוציאלי מעולה בעידן המודרני ולהמשיך בסיום לימודי ה BA ללמוד לתארים מתקדמים.

העקרונות המקצועיים של החוג

א. ראיית העבודה הסוציאלית, במהותה, כמערכתית וכוללת. לכן חייב בסיס ההכשרה המקצועית לתואר הראשון להיות גנרי, כדי להקנות לבוגרים ידע ומיומנויות שיאפשרו להם להשתלב בכל תחומי העשייה המקצועית והפעילות האקדמית בצידה.

ב. תפיסת ייעודה החברתי של העבודה הסוציאלית כמבטיחה רשת מגן חברתית. החוג לעבודה סוציאלית במכללה האקדמית תל-חי רואה באתגרים הניצבים בפני החברה הישראלית מנוף ליצירת שינויים והתאמות חברתיות תוך הדגשת הצרכים הייחודיים לאזור.

ייחודיות החוג לעבודה סוציאלית במכללה האקדמית בתל-חי טמונה בפיתוח יחסי גומלין הדדיים עם הקהילות המקומיות, המאופיינות ברב-גונית של מנהגים ותרבויות בישובים כפריים, קיבוציים ועירוניים. יחסים אלה מתבטאים במעורבות הסטודנטים בתחום הרווחה בקהילה במטרה ליצור שינוי חברתי, למידה, מחקר והערכה. כמון כן, ישנה אפשרות להתקבל לאחד ממסלולי ההרחבה: לחץ טראומה וחוסן או פרקטיקת מדיניות

קורס הבעה ורטוריקה

סטודנט החייב בקורס הבעה ורטוריקה יזוכה בעבור הקורס ב-2 נז' בגין חובת קורס "רוח כלל מכללתי".

אנגלית

בהתאם להחלטת המועצה להשכלה גבוהה, לימודי האנגלית הנם לימודי חובה לתואר B.A. כל הסטודנטים נדרשים להתחיל בלימודי האנגלית בשנה הראשונה ללימודיהם: סטודנטים שרמתם טרום בסיסי א', טרום בסיסי ב' או בסיסי מחויבים ללמוד אנגלית החל מהסמסטר הראשון ללימודיהם.

סטודנטים שרמתם מתקדמים א' או מתקדמים ב' מחויבים ללמוד אנגלית החל מסמסטר א' או סמסטר ב' של השנה הראשונה ללימודיהם.

בנוסף, כל הסטודנטים במכללה נדרשים להגיע לרמת פטור באנגלית כתנאי מקדים לרישום לסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים.

לקראת פתיחת שנה"ל תשובץ/י לקורס פרונטלי במכללה ע"י היחידה ללימודי אנגלית בהתאם לרמה אליה הנך מסווג/ת.

שינויים בקורסי האנגלית ניתן יהיה לבצע אך ורק בתקופת השינויים המוגדרת מראש. השינוי יתבצע דרך הפורטל ועל בסיס מקום פנוי בלבד.

קורסים כלל מכללתיים

כל סטודנט במהלך שנות לימודיו חייב ללמוד קורסים כלל מכללתיים בהיקף 4 נ"ז, הדבר נועד להעשיר את עולמם הרוחני של תלמידי המכללה ולהרחיב את אופקיהם.

הקורסים הנדרשים:

ניתן לבחור מתוך שני סלים:

א. קורס מסל קורסי רוח- ללמוד מתוך סל זה 2 נ"ז במינימום, ועד 4 נ"ז במקסימום. ניתן לבחור קורס רוח נוסף במקום בחירה חוגית ולהגיע לסך של 6 נ"ז רוח לתואר.

ב. סל קורסים בינתחומיים- ניתן ללמוד מתוך סל זה 2 נ"ז. היצע הקורסים לכל סטודנט יכיל קורסים מחוגים אחרים בלבד ולא מהחוג בו לומד הסטודנט.

חובת למידת קורסי תוכן באנגלית במהלך התואר, בנוסף לקורס רמת האנגלית לפטור:

סטודנטים שהתקבלו ברמת אנגלית מתקדמים ב' – נדרשים ללמוד קורס תוכן אחד באנגלית.

סטודנטים שהתקבלו ברמת אנגלית פטור – נדרשים ללמוד שני קורסי תוכן באנגלית.

סטודנטים שהתקבלו ברמת אנגלית טרום בסיסי א', טרום בסיסי ב', בסיסי ומתקדמים א', פטורים מקורס תוכן נוסף באנגלית.

חובת למידת קורס מקוון אחד.

קורס הבעה ורטוריקה: קורס זה מיועד למי ששפת האם שלו אינה עברית וחויב בכך במכתב הקבלה. הקורס

יקנה 2 נ"ז ויוכר כקורס רוח כלל מכללתי.

תנאי מעבר לשנים מתקדמות

הערה: התנאים והדרישות המפורטים להלן מהווים תוספת והשלמה לתנאים הכלל מכללתיים, כפי שמפורטים בשנתון המכללה.

1. מעבר משנה א' לשנה ב'

א. על הסטודנט לקבל ציון של 70 לפחות בקורסים: "מבוא למקצוע העבודה הסוציאלית" ו"סדנה

למקצוע העבודה הסוציאלית". סטודנט שלא יעמוד בתנאי זה - לא יוכל לעבור לשנה ב' ויצטרך

לחזור על הקורס / קורסים בהם קבל פחות מ 70.

ב. על הסטודנט לקבל ציון של 70 לפחות בקורס "מבוא לפסיכולוגיה".

ג. על הסטודנט לקבל ציון של 65 לפחות בכל שאר הקורסים.

ד. על הסטודנט לעבור קורס מיומנויות אקדמיות. תנאי הכרחי למעבר לשנה ב'.

ה. סטודנט שנכשל בשלושה קורסים או פחות (שאינם נזכרים לעיל), חייב לחזור עליהם בשנה העוקבת.

ו. סטודנט שנכשל בארבעה קורסים או יותר, יופסקו לימודיו בחוג לאלתר. חידושם יהיה טעון באישור

ראש החוג.

ז. על הסטודנט לסיים את שנה א' במוצע ציונים כולל של 75 לפחות.

2. מעבר משנה ב' לשנה ג'

א. על הסטודנט להשיג ציון "עובר" בלימודי השדה.

ב. ציון עובר בקורס מבוא לעבודה בקהילה וציון עובר בלימודי שדה שנה ב', הנם תנאי מעבר להכשרה

קהילתית שנה ג'.

ג. על הסטודנט להשיג ציון של 70 לפחות בקורס "שיטות התערבות בעבודה סוציאלית".

ד. על הסטודנט להשיג ציון של 56 לפחות בכל שאר הקורסים.

- ה. סטודנט שנכשל בארבעה קורסים או יותר, ו/או בלימודי שדה יופסקו לימודיו לאלתר בחוג. חידושם יהיה טעון אישור ראש החוג.
- ו. על הסטודנט לסיים את שנה ב' בממוצע ציונים כולל של 70 לפחות.
- ז. סטודנט שלא עמד בדרישות הקורס "שיטות מחקר" יצטרך לחזור על הקורס ולא יהיה באפשרותו להשתתף בסמינר מחקר.
- ח. על הסטודנט לסיים את חובת האנגלית, קרי להגיע לרמת פטור עד סוף שנה ב', **לפני הרישום לסמינר**.

סיום הלימודים

התנאים לסיום הלימודים בחוג ולקבלת התואר B.A. בעבודה סוציאלית הם:

1. עמידה בכל תנאי המעבר שצוינו לעיל.
2. ציון "עובר" בלימודי שדה.
3. צבירה של סך 120 נ"ז במהלך שנות הלימוד. מסלול לחץ וטראומה ומסלול פרקטיקה של מדיניות יסיימו עם יותר נ"ז.
4. ממוצע ציונים 70.

לימודי שדה

ראש היחידה: ד"ר אביבה ויזמן זריהן

היחידה החוגית משמשת כגורם מקצועי ומפקח על תהליך ההכשרה המעשית של הסטודנט. תפקיד היחידה לשבץ את הסטודנטים לשירותים השונים ולהתאים עבורם את ההדרכה הראויה, ללוות את הסטודנט במצבים השונים בהם הוא נתקל בהכשרה המעשית, תוך התייחסות לקשיים ולדילמות. כמו כן לעקוב אחר התפתחות הסטודנט בלימודי השדה ולהיות גוף מקצועי המקשר ומסייע לסטודנט על פי הצורך.

מסלול לימודי לחץ וטראומה

ראש המסלול: ד"ר עינב לוי

מסלול ללימודי לחץ וטראומה וחוסן הינו מסלול ייחודי בארץ אשר מטרתו היא הכשרת סטודנטים לעבודה סוציאלית להגשת עזרה ראשונה נפשית במגוון תרחישי חירום ואסון. אשכול הלימודים המוצע במסלול מורכב מ-18 שעות שנתיות המחולקות על פני שלוש שנות הלימוד, והמשולבות במלואן בתוכנית הלימודים הסדירה של החוג. הקורסים הייחודיים למסלול ניתנים במקום קורסי הבחירה המוצעים לסטודנטים לאורך שנות הלימוד. במקביל ללימודים האקדמיים מתקיימות פעילויות רבות נוספות אשר כולן מוגדרות כפעילויות חובה המהוות חלק מתכנית הלימודים:

- השתתפות בתרגילים, חלקם תרגילים משולבי יחידות סיוע נוספות, ברחבי הקמפוס וברחבי הארץ.
- השתתפות באירועי אמת, כגון השתתפות בחילוצים המבוצעים ע"י יחידות חילוץ, השתתפות באירועי אר"ן שונים וכו'. (ההשתתפות באירועי אמת הינה בהתנדבות)
- השתתפות במסלולי הכשרה בארגוני סיוע בקהילה והמשך פעילות רציפה בארגונים אלה עד לסיום הלימודים.
- השתתפות חובה בקורס מגישי עזרה ראשונה (מע"רים).
- המסלול פתוח ל-25 סטודנטים. תהליך הקבלה מתקיים במהלך סמסטר א' של שנת הלימודים הראשונה וכולל מילוי טפסי בקשה וראיון אישי.

מסלול הרחבה בפרקטיקת מדיניות

ראש המסלול: ד"ר אילה כהן

מסלול הרחבה בפרקטיקת מדיניות הינו מסלול ייחודי בארץ אשר מטרתו היא הכשרת סטודנטים לתואר ראשון בעבודה סוציאלית לפעול לשינוי מדיניות. אשכול הקורסים הייחודיים למסלול כולל הרחבת הידע בכלכלת ישראל, במערכת המשפט ובמחקר בתחום מדיניות, כמו כן מתקיימות סדנאות והשתלמויות במיומנויות רלבנטיות בתחום זה כמו לובינג, בניית קואליציות, חשיפת שחיתויות, רטוריקה ודיבייט, עבודה מול התקשורת ועוד. במקביל ללימודים האקדמיים מתנסים הסטודנטים בשנים ב' ו-ג' פועלים בקידום נושאים חברתיים הדורשים שינוי ברמת המדיניות.

למסלול מתקבלים עד 20 סטודנטים, תהליך הקבלה מתקיים במהלך סמסטר ב' של שנת הלימודים הראשונה וכולל מילוי טופס הצטרפות וראיון אישי.

מסלול לימודי עבודה סוציאלית רפואית

ראש המסלול: ד"ר ירון יגיל

העובדות/הסוציאליות הרפואיות במערכת הבריאות עוסקות בכל ההיבטים הפסיכוסוציאליים המשפיעים או המושפעים ממגוון מצבי חולי ובריאות. עליו/ה להיות בעלת/ת כישורים להתערבות פרטנית ומשפחתית רפואית. עליו/ה לתפעל מודלים ייחודיים של עבודה קבוצתית ולהשתלב במערכות ארגוניות מורכבות, ובדגש על עבודה רב/בין-מקצועית. מצופה ממנו/ה להשתלב בתפקידים מובילים בהם מתקבלות החלטות בעלת משמעות פסיכוסוציאלית. העבודה הסוציאלית בתחום הבריאות נחשבת כמומחיות מוכרת על-ידי לצורך קידום מקצועי.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים של החוג לעבודה סוציאלית במכללה האקדמית תל-חי בנויה על לימודים במסגרת האקדמית ובשדה המקצועי במשך שישה סמסטרים (שלוש שנים). היא כוללת לימוד תהליכים אישיים, משפחתיים וחברתיים נורמטיביים ופתולוגיים, וכן לימוד שיטות אבחון, התערבות, מחקר והערכה ברמת הפרט, המשפחה, הקבוצה והקהילה. במוקד ההכשרה המעשית מודגשים ערכים, רכישת ידע, גיבוש זהות מקצועית ופיתוח מיומנויות התערבות וטיפול.

שנה א'	נקודות זכות
לימודי עבודה סוציאלית	18
לימודי אדם וחברה	20
לימודי מחקר	5
מסלול לחץ וטראומה	2
מסלול עבודה סוציאלית רפואית	2
שנה ב'	
לימודי עבודה סוציאלית	20
לימודי אדם וחברה	8
לימודי מחקר	2.5
מסלול לחץ וטראומה	6
מסלול פרקטיקה של מדיניות	7
מסלול עבודה סוציאלית רפואית	6
שנה ג'	
לימודי עבודה סוציאלית	21
לימודי אדם וחברה	4
לימודי מחקר	6
קורסי בחירה	6
קורס בחירה כלל מכללתי	4
מסלול לחץ וטראומה	4
מסלול פרקטיקה של מדיניות	6
מסלול עבודה סוציאלית רפואית	4

סטודנטים השייכים למסלולים יסיימו את לימודיהם עם יותר מ- 120 נ"ז.

הערות:

- * סטודנט חייב לקחת קורס כלל-מכללתי במדעי הרוח בערך של 2 נ"ז וקורס בינתחומי ע"ס 2 נ"ז במהלך לימודיו לתואר בעדיפות בשנה הראשונה.
- * על הסטודנט לבחור קורסי בחירה עד להשלמת 120 נ"ז (למעט סטודנטים במסלול לחץ וטראומה בפרקטיקה מדיניות ועבודה סוציאלית רפואית).
- * החוג רשאי בכל עת לבצע שינויים בתכנית הלימודים וליידע על כך את הסטודנטים.
- * סטודנט חייב בקורס הבעה ורטוריקה יזוכה בעבור הקורס ב-2 נ"ז בגין חובת קורס "רוח כלל מכללתי".

שנה א' - קורסי חובה

מבוא למקצוע העבודה הסוציאלית

א. 5010105 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר ליגת שלו

מטרות הקורס הן חשיפה ופיתוח אוריינטציה ראשונית של הסטודנטים לעקרונות המקצועיים המנחים את העובד הסוציאלי בעבודתו. הסטודנטים ילמדו על התפתחות מקצוע העבודה הסוציאלית, ערכיו והקוד האתי של המקצוע. בקורס תסקרנה המתודות השונות (הפרטנית, הקבוצתית והקהילתית) בתחום העבודה הסוציאלית. הקורס מבוסס על למידה תיאורטית.

שיטות התערבות א'

א 5010103 - 3+3 ש"ס 6 נ"ז ס'

מר עופר זילברברג

גב' מיכל פרוחי

ד"ר סואר חורי מחול

ד"ר קרן דגן

גב' שפי כרמי הרדוף

ד"ר עולא כתורה

סדנא למקצוע העבודה הסוציאלית

ב. 5010104 - 3+3 ש"ס 6 נ"ז ס'

מר עופר זילברברג

גב' מיכל פרוחי

ד"ר סואר חורי מחול

ד"ר קרן דגן

גב' שפי כרמי הרדוף

ד"ר עולא כתורה

מטרת הסדנה היא הכרות עם מקצוע העבודה הסוציאלית תוך חשיפה ראשונית של הסטודנט לתכנים ולמאפיינים הייחודיים של חוויות העיסוק בעבודה סוציאלית. קורס הסדנה מהווה בנוסף גשר והכנה להכשרה המעשית בשנים ב ו ג. הליך הלמידה בסדנה מאפשר לסטודנטים פיתוח מודעות עצמית, רגישות לזולת, מיומנויות ראיון ויצירת קשר מקצועי על פי מתודות שונות. הלמידה מתבצעת תוך עיסוק, תרגול והתנסות בתהליכים אישיים ובין-אישיים, תצפיות בשטח ושילוב הנלמד עם הידע התיאורטי הרלוונטי בתחום. כחלק מהחשיפה למקצוע ובכדי לבצע הכרות מובנית עם שירותי העבודה הסוציאלית, מקיימים הסטודנטים ביקורים בשירותים הראשוניים (לשכות לשירותים חברתיים) שירותים שניונים (כגון הוסטל לאוכלוסיית בעלי צרכים מיוחדים, שרות מבחן לנוער) וארגוני מגזר שלישי בהם מעורבת העבודה הסוציאלית (כגון מרכז סיוע לנפגעות תקיפה מינית ואונס ועמותות שונות).

מבוא לפסיכולוגיה

ד"ר ירון יגיל

ש. 5012702 – 2+2 ש"ס 5 נ"ז ש'

הקורס נועד להקנות לסטודנטים היכרות עם התחומים העיקריים שבהם עוסקת הפסיכולוגיה ועם המושגים המרכזיים של כל אחד מהתחומים הללו. הקורס יעסוק בשאלות המרכזיות שעליהן מנסה הפסיכולוגיה לענות מנקודות ראות מחקריות, תיאורטיות ויישומיות. הקורס מבוסס על ספר בסיסי המשמש לקורס זה ברוב האוניברסיטאות בעולם. עם זאת הדגש בקורס הוא על הפרקים הרלוונטיים במיוחד ללימודי עבודה סוציאלית.

מבוא לפסיכולוגיה - תרגיל

גב' סטפני זכנון

ש. 5012700 - 2 ש"ס 0 נ"ז ת'

מטרת התרגיל היא לעזור לסטודנטים להתמודד בדרכים יצירתיות עם החומר הרב והמגוון של קורס זה. התרגילים יתקיימו במסגרת של קבוצות מצומצמות יותר והוא נועד להעמיק, ולהשלים את הידע הנלמד בשיעור תוך הסתמכות על חומר ביבליוגרפי רלוונטי. במסגרת התרגיל תועבר פעילות התנסותית וחוויתית שתנסה להעניק לחומר התיאורטי מימד מעשי ומוחשי יותר.

מבוא לסוציולוגיה

ד"ר תמר ברקאי

ש. 5011208 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הקורס מציע היכרות עם צורת החשיבה הסוציולוגית ויישומה לצורך הבנה וניתוח של תופעות חברתיות יומיומיות, מקומיות וגלובליות. מטרתו העיקרית של הקורס הן:

- לערוך היכרות עם תיאוריות ומושגים מרכזיים בסוציולוגיה.
- להקנות כלים לניתוח והבנה של סוגיות מרכזיות הנוגעות למציאות החברתית, לחיי היומיום ולשדה העבודה הסוציאלית.

מבוא להבנת הילד

ד"ר גליה אנקורי

א.ב. 5021212 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

בקורס נתמקד באופן שבו ילדים בגיל בית הספר היסודי תופשים וחווים את חייהם, כולל אירועים רגילים ומשברים לא צפויים. באמצעות קריאת וכתבת תיאורי מקרה נדון בגישות טיפוליות שונות בעבודה עם ילדים.

מדינת הרווחה א'

ד"ר אילה כהן

א. 5011239 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הסטודנטים בקורס יכירו את מהותה ושלבי התפתחותה של מדינת הרווחה בעולם ובישראל וכן יבינו את מנגנוני הביטחון הסוציאלי. הסטודנטים יפתחו מודעות חברתית וחשיבה ביקורתית ביחס למדיניות הרווחה העכשווית בישראל והשלכותיה על מקצוע העבודה הסוציאלית. הקורס מבוסס על למידה תיאורטית והרצאה פרונטלית.

מדינת הרווחה ב'

ד"ר אילה כהן

ב. 5011240 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הסטודנטים בקורס יכירו את מהותה ושלבי התפתחותה של מדינת הרווחה בעולם ובישראל וכן יבינו את מנגנוני הביטחון הסוציאלי. הסטודנטים יפתחו מודעות חברתית וחשיבה ביקורתית ביחס למדיניות הרווחה העכשווית בישראל והשלכותיה על מקצוע העבודה הסוציאלי. הקורס מבוסס על למידה תיאורטית והרצאה פרונטלית.

סטטיסטיקה לעבודה סוציאלית

ד"ר עדי ויטמן-שור

ב. 5012223 - 2 ש"ס 2.5 נ"ז ש'

הקורס נועד לתת כלים ראשוניים לביצוע ניתוחים סטטיסטיים במחקר בעבודה סוציאלית. במסגרת הקורס יכירו הסטודנטים מושגי יסוד בסטטיסטיקה. כמו כן, יכירו הסטודנטים מבחנים סטטיסטיים נפוצים וידעו להתאים את המבחן הסטטיסטי הנדרש למערך המחקר. הסטודנטים יכירו את תוכנת הניתוח הסטטיסטי SPSS וידעו לבצע בה ניתוחים בסיסיים ולפענח את הפלטים שמייצרת.

סטטיסטיקה לעבודה סוציאלית - תרגיל

גב' עדי שרעבי נוב

ב. 1-5012224 - 2 ש"ס 0 נ"ז ת'

מיומנויות אקדמיות

ד"ר ליגת שלו

א. 5011114 - 2 ש"ס 2.5 נ"ז

קריאת מאמרים אקדמיים וכתובת עבודות מדעיות הן מיומנויות הכרחיות לסטודנטים בתהליך רכישת השכלה אקדמית בכלל ובתהליך למידת מקצוע העבודה הסוציאלית בפרט. במהלך הקורס ירכשו הסטודנטים ויתרגלו מיומנויות אקדמיות הנדרשות לביצוע מטלות לימודיות, לקריאה ולסיכום מאמרים מדעיים ולתכנון וכתובת עבודה אקדמית לרבות דרכי חיפוש מקורות מידע בספרייה, הכרת מבנה מאמר מדעי, אינטגרציה של תכני מאמרים, מבנה של עבודה אקדמית, כללי הפנייה וכתובה אקדמית ועוד.

מיומנויות אקדמיות – תרגיל

מר יואב שויצר

א. 5011115-01 - 2 ש"ס 0 נ"ז ת'

היבטים חברתיים של הזקנה **א. 5021210 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'**

ד"ר עדי ויטמן-שור

התארכות תוחלת החיים במאה ה-21 מעמידה את החברה וקובעי המדיניות בפני שינויים משמעותיים בהבטחה ושמירה על איכות חיים נאותה. סוגיות חברתיות כגון עמדות וסטריאוטיפים, פרישה מעבודה, פנאי, שמירה על בריאות, מחלות כרוניות, שינויים במשפחה ותהליכים חברתיים-סביבתיים משפיעות על החברה בכלל ועל איכות חייו של הזקן בפרט. לתהליכים ושינויים אלה יש השלכות משמעותיות על תפקודם הפיסי, הנפשי והחברתי של אנשים מבוגרים, ועל האופן שבו הם נתפסים על ידי סביבתם ותופסים את עצמם ביחס למקומם בחברה. בקורס יוצגו סוגיות חברתיות מרכזיות בתחום הגרונטולוגיה ויידונו השלכותיהן על קביעת מדיניות והשפעתן על חיי הזקנים בישראל.

גישות יסוד בתחום המשפחה

א. 5021144 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר שרון אגוז

הקורס יתמקד בהתבוננות על **המשפחה כמערכת**. במהלכו נבחר מושגי יסוד כגון מבנה, גבולות, תקשורת, בריתות, תת-מערכות ועוד. נבחן לעומק תיאוריות מעולם הטיפול המשפחתי, ביניהן התיאוריה המבנית של מינושין, התיאוריה הבינדורית של בוון ואחרות. ההתבוננות בתיאוריות אלו תיעשה תוך השוואה לתיאוריות המתמקדות בפרט, וחיידוד המשותף והשונה בין התיאוריות המערכתיות-משפחתיות לתיאוריות פרטניות. נדון בתהליכי התפתחות משפחתיים המתרחשים במקביל להתפתחות הפרטים בתוך המשפחה, ונחדד את השפעותיהם ההדדיות. נלמד גישות בסיסיות להערכת משפחות כדרך להבנת עולמן הפנימי וכבסיס לתכנון התערבות טיפולית.

מבוא להתפתחות מצבי דחק וטראומה ולהתערבויות בסיסיות במצבי דחק חריפים **א. 5011424 - 2 ש"ס 2 נ"ז**

הקורס יעסוק בסקירת התפתחות החוויה הטראומטית של נפגעי הדחק תוך שימוש במונחים המקצועיים הבסיסיים בתחום הלחץ והטראומה: ASR, ASD, PTSD, CPTSD. יסקרו התסמינים הרלוונטיים לכל שלב ושלב, ודרכי אבחנתם. כן יעסוק הקורס בתחום הזיכרון הטראומטי והטראומטיזציה המשנית בקרב צוותי סיוע והצלה. דגש מיוחד יושם על הבנת משמעות החוסן והשפעת החוסן על דרכי ההתמודדות במצבי הדחק. בהמשך יילמדו עקרונות העזרה הראשונה הנפשית (Psychological First Aid – PFA) המבוססים על מודל ה SIX C's, מודל מעש"ה ומודל יהלוי"ם המופעלים בעת אירועי דחק/אסון, או במצבי חירום שבהם יש צורך בסיוע רגשי ראשוני לנפגעים. בנוסף יעסוק הקורס בקבלת החלטות במצבי דחק ועקרונות הסיוע למסייעים תוך הדגשת ההיבטים הנורופסיכולוגיים של תפקוד המסייע בחירום. בסיום הקורס יוכל הסטודנט להחליט האם להמשיך במסלול או לעבור למסלול אחר או לתוכנית הרגילה.

שיטות מחקר

ד"ר עדי ויטמן-שור

א. 5011426 - 2 ש"ס 2.5 נ"ז ש'

מבוא לשיטות מחקר בעבודה סוציאלית – סמסטר א'

עבודה סוציאלית מבוססת על עקרונות חשיבה ומחקר מדעיים. בהתאם, הקורס נועד לאפשר רכישת הבנה מחקרית בסיסית כחלק מפיתוח הידע המקצועי. במסגרת הקורס נכיר מושגי יסוד בשיטות מחקר כמותיות ואיכותניות במדעי החברה. כמו כן, ירכש ידע בסיסי באשר לאופן שבו מתבצעים מחקרים במדעי החברה בכלל ובעבודה סוציאלית בפרט וההיבטים האתיים שעשויים לעלות. הקורס יאפשר לסטודנטים להעריך את איכותם של מחקרים ולקרוא באופן ביקורתי מאמרים מחקריים מקצועיים וכן להניח יסודות ראשוניים לקראת ביצוע מחקר בתחום.

שיטות מחקר – תרגיל

ט.נ.

א. 5011427 - 2 ש"ס 0 נ"ז ש'

עבודה סוציאלית מודעת עוני מיצוי זכויות

פרופ' איריס מנור-בינימיני

א.ב. 5011422 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס נועד להקנות לסטודנטים: הכרות עם מושגי יסוד, ומאפיינים הקשורים לעוני, ברמה הגלובלית והמקומית. להבין את המורכבות, הרב ממדיות והיחסיות של תופעת העוני. כמו גם, להכיר, דרכים למדידת עוני, את זכויותיהם של אנשים החיים בעוני, והקשר של עובדים סוציאליים למיצוי זכויות של אנשים החיים בעוני, בהתבסס על הבנת ההיבטים החברתיים וגאוגרפיים של העוני, והבנת תפקידו של העו"ס, בעבודה עם אוכלוסיות עניות ברמה הפרטנית, קהילתית וחברתית. בנוסף, יחשפו הסטודנטים למשמעות החיים בעוני, בעני אנשים החיים בעוני והעובדים הסוציאליים העובדים איתם.

עבודה סוציאלית רגישת תרבויות

פרופ' איריס מנור-בינימיני

א. 5011425 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס נועד להקנות לסטודנטים: הכרות עם מושגי יסוד הקשורים לרב תרבותיות, ומאפייני מגזרים תרבותיים. לפתח אצל הסטודנטים, רגישות תרבותית, כשירות תרבותית וענווה תרבותית, כעובדים סוציאליים לעתיד, העובדים במציאות רב תרבותית. כמו כן, הקורס מבקש להקנות לסטודנטים הבנה מהי התערבות רגישת תרבות, לפתח חשיבה רפלקטיבית וביקורתית. לבסוף, הקורס יקנה לסטודנטים ידע אודות קבוצות תרבותיות בעלות מאפיינים ייחודיים, וצרכיהן בחברה הישראלית.

פסיכופתולוגיה א'

ד"ר שרון אגוזי

ב. 5010107 - 2 ש"ס 2.5 נ"ז ש'

הקורס נועד להקנות מושגי-יסוד והיכרות עם הפרעות הנפש הבולטות. במסגרת הקורס נלמד את החלוקה המקובלת של ההפרעות השונות והסימפטומים העיקריים המאפיינים כל אחת מהן, על פי ה-DSM (ספר הדיאגנוזות הפסיכיאטרי המקובל בעולם). ההפרעות תוצגנה תוך התייחסות לסימפטומים האופייניים ולמחקרים העוסקים בגורמים השונים להפרעה: ביולוגים, פסיכו-חברתיים וסביבתיים. נושאי הקורס

כוללים מבוא להפרעות נפשיות, מצבי דחק, הפרעות הסתגלות, הפרעות פוסט-טראומטיות, הפרעות חרדה, הפרעות מצב רוח, הפרעות סומטופורם ודיסוציאטיב, גורמים פסיכולוגיים בבריאות וחולי, הפרעות אישיות, סמים והתמכרויות, הפרעות בתפקוד מיני וסטיות מיניות, סכיזופרניה והפרעה דלוזיונית, הפרעות אופייניות לילדים ומתבגרים.

גב' סטפני זכנון

פסיכופתולוגיה א' - תרגיל

ב. 5023208 – 2 ש"ס 0 נ"ת

מסלול לחץ טראומה וחוסן

ד"ר מאיה פלד - אברם

התפתחות זיהוי תסמינים ביופסיכוסוציאליים

על רקע חשיפה למצבי דחק אקוטיים

א. 5021428 – 2 ש"ס 2 נ"ז

הקורס יעסוק בשרשרת ההתפתחות של תגובות למצבי דחק, החל מהתגובה המידית האקוטית ועד לתגובה הפוסט-טראומטית הכרונית, תוך התייחסות להיבטים ביולוגיים, פסיכולוגיים וחברתיים המעורבים בהתפתחותה של התופעה. הסטודנטים ירכשו כלים ומיומנויות של זיהוי ואבחון באמצעות למידה תיאורטית המשולבת באמצעים חווייתיים.

החל משנה ב' ישולבו התלמידים בפעילויות אמת של סיוע ליחידת חילוץ גולן הן בחילוצים והן בסיוע פסיכוסוציאלי למחולצים ומשפחותיהם. הפעילות תקיים בשטחים בהם פועלת היחידה בפקוח מלא של מרצי התוכנית וזאת כחלק מתוכנית הכשרתם להתערבויות במצבי חירום.

מסלול עבודה סוציאלית רפואית

ד"ר ירון יגיל

מבוא לעבודה סוציאלית רפואית

ב. 5011106 - 2 ש"ס 2 נ"ז

יינתן בהמשך

שנה ב' - קורסי חובה

שיטות התערבות ב'

א 5021003 – 4 ש"ס 4 נ"ז

ב 5022003 4 ש"ס 4 נ"ז

ד"ר תמר שלזינגר
ד"ר אביבה ויזמן-זריהן
גב' שפי כרמי הרדוף
ד"ר מאיה פלד-אברם
ד"ר סואר מחול חורי
ד"ר קרן דגן
ד"ר נטע גלימידי

הקורס ילווה את הסטודנטים העושים את הכשרתם המעשית בארגונים מבחינה תיאורטית תוך שאיפה לעגן את התיאוריה בתוך הפרקטיקה של עבודת השדה. הסטודנטים יכירו את התהליכים והשלבים השונים של התערבויות בעבודה סוציאלית תוך כדי למידה התנסותית וחוייתית.

הסטודנטים יכירו את שלבי ההתערבות הבאים- מיפוי של סוכנות ההכשרה, הכרה של תהליכי יצירת קשר וביסוס, פיתוח מיומנות של איסוף נתונים, הגדרת בעיה להתערבות, הערכת מערכת הלקוח מתוך תפיסה מערכתית, בניית חוזה משותף, תכנון התערבות ויישומה, התנסות בתהליכי סיום והערכת תהליך ההתערבות.

הסטודנטים ישתפו בחוויות מעבודתם בשטח ויתנסו בקבלה ומתן משוב מקבוצת הסטודנטים ומהמרצה.

עבודה קבוצתית

א 5021004 – 2 ש"ס 2 נ"ז

ב. 5022004 – 2 ש"ס 2 נ"ז

ד"ר שרון אגוזי
ד"ר עומר לנס
מר עופר זילברברג
ד"ר ירון יגיל
ד"ר סואר חורי מחול
ד"ר נטע גלמידי
גב' מיכל פרוחי

הקורס מיועד להקנות לסטודנטים את העקרונות הבסיסיים של העבודה הקבוצתית. הקורס יכסה את הידע והכישורים הראשוניים שלהם זקוקים עובדים סוציאליים כדי לעבוד עם קבוצות. יעד מרכזי של הקורס הוא לעזור לסטודנטים להכיר ביתרונות של התערבויות קבוצתיות במגוון מסגרות.

דינמיקה של חיי משפחה

ב. 5022109 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר עומר לנס

הקורס יתמקד בהבנה עמוקה של תהליכים משפחתיים אוניברסליים. נלמד על שלבים משביריים שונים ומאפייניהם בחיי המשפחה כגון התאהבות ומעבר לאהבה, המעבר להורות ובניית הזהות ההורית. כל זאת תוך חידוד מקומו של העובד הסוציאלי כמלווה, תומך ומעצים את המשפחה בתהליך ההתמודדות עם השינויים.

Equal Rights: the case of people with disabilities

ד"ר קרולין גוטמן

ב. 5022215 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש' - נלמד בשפה אנגלית

הקורס מגדיר מחדש את תחום חקר "מוגבלות" (disability) ע"י מיקודו כתופעה חברתית, ותרבותית וכהבניה חברתית. הקורס מאתגר את הסטודנטים בהסתכלות ביקורתית על הדרכים שבהם אנשים עם מוגבלות מודרים בחברות מודרניות, כולל בישראל ודן בשיח הקשור לצדק חברתי דרך התייחסות להיבטים היסטוריים, תרבותיים, פוליטיים ואומנותיים, כפי שנתפסים דרך "עדשה של מוגבלות".

מבוא לכתיבת עבודה סמינריונית

ד"ר איילת גור

ב. 5021226 - 2 ש"ס 2.5 נ"ז

יינתן

בהמשך.

מבוא לכתיבת עבודה סמינריונית - תרגיל

מר יואב שויצר

ב. 5021227 - 2 ש"ס 0 נ"ז ת'

מבוא לעבודה בקהילה

גב' רוני היינבך

א. 5033319 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

מטרת הקורס היא היכרות עם המתודה הקהילתית בעבודה סוציאלית. הקורס יעסוק במושגים, שיטות וכלים בעבודה קהילתית-ארגונית, מתוך הכרת העבודה הקהילתית כחלק מתהליך ההתערבות בעבודה סוציאלית. הקורס מבוסס על למידה תיאורטית. מטרת הקורס היא לפתח אוריינטציה קהילתית של הסטודנטים כעובדים סוציאליים לעתיד.

יישומי החוק והמשפט בפרקטיקת העבודה הסוציאלית

ד"ר עו"ד מיכל סגל

א. 5021217 - 2 ש"ס 2 נ"ז

יינתן בהמשך.

תיאוריות אישיות

ד"ר ירון יגיל

א. 5012120 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

בקורס תינתן סקירה של תיאוריות אישיות מרכזיות. תיאוריות אישיות מציעות תובנות על המצב האנושי ועוסקות בנושאים יסודיים כמו טבע האדם, המניעים האנושיים, ארגון ההתנהגות והעולם הרגשי. תיאוריות אישיות מהוות כלי להבנת התנהגות אנושית במצבים שונים ולניבוי של התנהגות זו. הן מיושמות בתחומים שונים כמו חינוך ואמנות, ומשמשות בסיס למגוון שיטות טיפול. במהלך הקורס נשווה בין התיאוריות על התפתחות האישיות ועל השתנותה, נכיר את שיטות המחקר בתחום, נדון בהיבטים פילוסופיים הרלוונטיים להבנת התיאוריות, נתוודע לדרכי יישומן ונלמד להעריך באופן ביקורתי.

מר עופר זילברברג

עבודה סוציאלית בבתי הספר (קורס מלווה להכשרה מעשית)

ש. 5022116 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

קורס מלווה לסטודנטים בשנה ב' המבצעים את העבודה המעשית שלהם עם ילדים בבתי ספר יסודיים. הקורס יעסוק בהתבוננות על עולם הילד, המערכות הרלוונטיות בסביבתו וכלים להתערבות בהקשר של עבודה הנעשית בתוך מערכת בתי הספר. בקורס יינתן מרחב קבוצתי לדיון בסוגיות, אתגרים, הצלחות ולמידת עמיתים.

גב' ורד אמזלג

הכשרה מעשית פרטנית שנה ב'

ש. 5033304 - 14 ש"ס 6 נ"ז עבודת שדה

היכרות עם השדה והתנסות ראשונית בפרקטיקה ודרכי התערבות בעבודה סוציאלית. לימודי השדה מתבצעים במשך יומיים בשבוע, בימי א' ו-ה', בעיקר בלשכות רווחה ובמגוון שירותים בקהילה. מטרתם התמודדות ראשונה של הסטודנט עם מצבי אמת ועם לקוחות פעילים בתהליך מעמיק של היכרות עם היכולות האישיות שלו, הכרת הקהילה והתמודדות עם יישום שיטות ההתערבות, הנלמדות בקורסים הרלוונטיים בהתאם לצרכים בשדה. הסטודנטים מתנסים בהתערבות ישירה עם ארבעה עד חמישה פונים. ומקבלים הדרכה אישית שבועית ממדריך מקצועי בתוך השירות.

שימו לב: הנסיעות לעבודה המעשית הן על חשבון הסטודנט, בהשתתפות המכללה. הודעה על גובה

ההשתתפות תימסר לסטודנטים בראשית השנה.

קורס בחירה:

ד"ר קרן דגן

סוגית התערבות וטיפול במצבי חולי בילדים ונוער

ד"ר סואר חורי מחו'ל

א. 5031218 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'
יינתן בהמשך

מסלול לחץ טראומה וחוסן

ד"ר מאיה פלד - אברם

התפתחות וזיהוי תסמינים ביופסיכוסוציאליים על רקע חשיפה למצבי דחק אקוטיים

א. 5021428 – 2 ש"ס 2 נ"ז

הקורס יעסוק בשרשרת ההתפתחות של תגובות למצבי דחק, החל מהתגובה המידית האקוטית ועד לתגובה הפוסט-טראומטית הכרונית, תוך התייחסות להיבטים ביולוגיים, פסיכולוגיים וחברתיים המעורבים בהתפתחותה של התופעה. הסטודנטים ירכשו כלים ומיומנויות של זיהוי ואבחון באמצעות למידה תיאורטית המשולבת באמצעים חווייתיים.

החל משנה ב' ישולבו התלמידים בפעילויות אמת של סיוע ליחידת חילוץ גולן הן בחילוצים והן בסיוע פסיכוסוציאלי למחולצים ומשפחותיהם. הפעילות תתקיים בשטחים בהם פועלת היחידה בפקוח מלא של מרצי התוכנית וזאת כחלק מתוכנית הכשרתם להתערבויות במצבי חירום.

התערבות במצבי אסון ומצבי טראומה מתמשכים

א. 5021429 – 2 ש"ס 2 נ"ז

קורס מתקדם - ההשתתפות בקורס מותנית בציון 70 ומעלה בקורסים "מבוא להתמודדות במצבי לחץ וטראומה", ו"התפתחות וזיהוי תסמינים ביופסיכוסוציאליים על רקע חשיפה למצבי דחק אקוטיים". הקורס מיועד להרחבת הידע הבסיסי הנרכש בקורס "מבוא להתפתחות מצבי דחק וטראומה ולהתערבויות בסיסיות במצבי דחק חריפים" בקורס ייחשף הסטודנט לפרוטוקולים מתקדמים של סיוע במצבי דחק וטראומה, משבר ואסון. יילמדו הטכניקות השונות להתערבויות בשלבי הטראומה השונים, וכן עקרונות ההתערבויות באירוע רב-נפגעים ובמצבי אסון המוניים.

ד"ר עינב לוי

התערבות במצבי דחק וחירום-סדנה

ב. 5011429 - 2 ש"ס 2 נ"ז

מצבי דחק מצריכים מענה רוחבי ומהיר אשר כולל מספר מרכיבים ניהוליים וטיפוליים. על מנת להתאים מענה יעיל, הולם ורלבנטי, על נותן המענה להתמודד עם אתגרים ולעשות שימוש מושכל בכלים שונים ובגישות מגוונות.

במסגרת סדנה זו, הסטודנט ייחשף וידון במספר כלים, מודלים ותפיסות אשר יסייעו לו להבין מעט יותר את המורכבויות השונות של מצבי הדחק. זאת, במטרה לתת את המענה אשר יאפשר חזרה בריאה לשגרה.

ד"ר אביגיל מור

התמודדות עם טראומות מיניות

א. 5031424 – 2 ש"ס 2 נ"ז

קורס זה יתמקד בהתערבות בתהליך ההתמודדות עם טראומות מיניות. בפתח הקורס נסקור את התיאוריות והמחקרים המרכזיים בנושא התגובה הפוסט-טראומטית באופן כללי, לצד התייחסות ספציפית לטראומות מיניות. החומר התיאורטי יאפשר ללומדים לגבש הבנה מעמיקה של כל מרכיבי התמונה הקלינית של אוכלוסיה זו. חלק הארי של הקורס יהיה יישומי במהותו ובמהלכו יחשפו הסטודנטים לשלל שיטות ההתערבות הנהוגות בתחום וילמדו כיצד לבנות את ההתערבות האפקטיבית והמקיפה ביותר. מטרת העל של הקורס היא להכשיר אנשי מקצוע מיומנים במיוחד לטיפול באוכלוסיה זו, שייצוגה רב ביותר בקרב הפונים לטיפול ולקבלת סיוע נפשי.

מסלול פרקטיקה של מדיניות

פורום חברתי

ש. 5022332 – 5 ש"ס 5 נ"ז

גב' רוני היינבך

קורס חובה שנתי הניתן בשנה ב' לסטודנטים במסלול הרחבה בפרקטיקת מדיניות ועוסק בקשר בין עבודה סוציאלית ומדיניות חברתית. והקורס מעניק כלים המסייעים לזהות תחומים חברתיים הדורשים שינויי מדיניות ומיומנויות לביצוע שינויים אלה. הסטודנטים מוזמנים להעלות בעיות הנוגעות למדיניות חברתית ולהציע דרכי פעולה לשינויה ולשיפור.

כלכלת רווחה

א. 5021216 – 2 ש"ס 2 נ"ז

פרופ' דורון לביא

הקורס נועד להקנות לסטודנט ידע והבנה בסוגיות כלכליות מעשיות של מדינת ישראל. נתמקד בהתפתחות הכלכלית בישראל, במבנה השווקים הכלכליים, מדיניות כלכלית ודרך קבלת החלטות כלכליות במשק, נדון בסוגיות של תעסוקה, צמיחה כלכלית, פריון, שוויון חברתי, השוואה בין משטר סוציאליסטי לקפיטליסטי. נשתמש בין היתר במצגות ומחקרים של בנק ישראל, משרד האוצר וקובעי מדיניות נוספים

שנה ג' - קורסי חובה

שיטות התערבות ג'

א 5031001 - 3 ש"ס 3 נ"ז ס'

ב 5032001 - 3 ש"ס 3 נ"ז ס'

גב' מרים בן-עוז

ד"ר אמנון מיכאל

גב' שפי הרדוף כרמי

פרופ' אמנון לזר

הקורס יתמקד בפיתוח "האני המקצועי" של הסטודנטים ו"בשמוש בעצמי" בהתערבויות השונות בעבודה סוציאלית. הסטודנטים יציגו סוגיות ודילמות העולות מהתנסותם בהכשרה מעשית והנובעות מיחסי הגומלין שלהם עם הפונים ועם המערכות הרלבנטיות בחייהם המקצועיים (מדריך, הקורס, שותפים למקצוע ועוד). בסמס' א' המסגרת התיאורטית תהיה הגישה הביו-פסיכו-סוציאלית. בסמס' ב' נעסוק גם בגישות פוסט מודרניות בהתערבויות בעבודה סוציאלית. גופי הידע שידונו בשיעורים יתייחסו לסוגיות ולדילמות שיעלו הסטודנטים ולמאמרים שיציגו הסטודנטים.

שיטות התערבות קהילתיות

ש. 5033126 - 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

גב' רוני היינבך

מר מייקל מינסקי

גב' מיכל רוזנפלד נחאיסי

גב' אביטל גולן

מטרת הקורס היא היכרות עם המתודה הקהילתית בעבודה סוציאלית. הקורס יעסוק במושגים, שיטות וכלים בעבודה קהילתית-ארגונית, מתוך הכרת העבודה הקהילתית כחלק מתהליך ההתערבות בעבודה סוציאלית. הקורס מבוסס על למידה תיאורטית.

הקורס יילמד במסגרת סדנה אינטגרטיבית המשלבת בין התיאוריה, ההמשגה והכלים בעבודה קהילתית לבין ההתנסות של הסטודנטים בעבודתם המעשית. מטרת הקורס היא לפתח אוריינטציה קהילתית של הסטודנטים כעובדים סוציאליים לעתיד.

חוק ואתיקה

ש. 5033223 - 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

ד"ר עו"ד מיכל סגל

שדה הפעולה של העבודה הסוציאלית רצוף התמודדויות עם דילמות מקצועיות, ערכיות וחוקיות. העובד הסוציאלי כפוף למערכת החוק והמשפט הישראלית, פועל בזירות ארגוניות מורכבות וחסרות משאבים ובא במגע עם אוכלוסיות פגיעות ומידע רגיש, נאלץ מדי יום ביומו לאזן ברגישות בין ערכים, דרישות והאינטרסים שונים.

בקורס, נכיר מקרוב את המערכת החוקית המסדירה את חובותיו וסמכויותיו של העובד הסוציאלי, נבחן את הבסיס תיאורטי-הפילוסופי שעליו מושתתת העבודה הסוציאלית, נאיר וננתח את צמתי ההתנגשות הנעוצים במאפייני סמכויות העובדים הסוציאליים, שיטות ההתערבות הנהוגות בעבודה הסוציאלית, אוכלוסיות היעד ומאפייני מערכות השירותים שבהן היא פועלת. נעמוד על האופן שבו מרכיבים אלה משפיעים על הפרקטיקה של העובד הסוציאלי כאיש מקצוע וכעובד ציבור.

שיטות התערבות יישומיות א'

א. 5030101 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר עדי לביא רוטנברג

מטרת הקורס הינה העמקת ההכרות והידע עם מיומנויות אבחון וטיפול העומדות בבסיס מפגש בינאישי עם מטופלים. כחלק מכך, בחלקו הראשון של הקורס נעמיק באופנים לביצוע הערכה קלינית ולאיסוף אינפורמציה במהלכה, כחלק מתהליך אבחון והמשגת מקרים, כמו גם כחלק בלתי נפרד מתכנון הטיפול ומרכיביו. במסגרת כך, יכירו הסטודנטים את סוגי הריאיון הקליני העיקריים, וכך יחשפו לכלי הערכה ואבחון שונים מבוססי דיווח עצמי. בחלקו השני של הקורס נתמקד בהעמקת הידע והיכולות ביישום התערבויות פסיכו-סוציאליות בהליכי שיקום. לצורך הקניית מיומנויות אלו, נשתמש לאורך הקורס בדוגמאות קליניות שיאפשרו להתנסות ולתרגל את השימוש בכלי הערכה וההתערבות הנלמדים, תוך עידוד הסטודנטים לאימוץ נקודת מבט עצמאית, רחבה ומורכבת.

שיטות התערבות יישומיות ב'

ב. 5030103 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר קרן דגן

יינתן בהמשך

סמינר מחקר - לפי הפירוט הבא:

הזדקנות בישראל- היבטים פיזיים, משפחתיים, תרבותיים, קהילתיים וחברתיים ד"ר עדי ויטמן-שור
ש. 5033309 - 2+2 ש"ס 6 נ"ז - סמינר מחקר
ק. אנגלית רמת פטור

תוחלת החיים בעולם ממשיכה לעלות, כתוצאה מכך (בנוסף על צמצום שיעורי הילודה), אחוז האנשים בגיל זקנה בעולם עולה וישראל לא שונה. רוב הזקנים מעוניינים להזדקן בביתם ובסביבה בה הם חיו לאורך שנים, יחד עם זאת קיימים היבטים שונים בסביבת המגורים שמשפיעים על היכולת הזאת. בסמינריון נתמקד בהיבטים פיזיים (נגישות, מיקום), מאפיינים יישוביים (סוג יישוב), מאפיינים משפחתיים וכך מאפיינים אישיים. שיטת העבודה- כאשר נתמקד במדדים "קשיחים" כדוגמת נגישות, המחקר יתבצע בשיטה הכמותית ויכלול שאלונים שמהם ניתן להפיק מדדים קשיחים ולבחון אותם (רגרסיה, מבחני t, אנובה וכד'); כאשר נתמקד במדדים פחות קשיחים (הזדקנות מוצלחת, רווחה), המחקר ייערך בשיטה האיכותנית ויכלול ראיון חצי מובנה, אותו ננתח על בסיס ניתוח תוכן ומציאת תמות מרכזיות.

ד"ר ורד שנער גולן

רווחה אישית והקשרה לדפוסי השתתפות בחיים החברתיים

ש. 5033206 - 2+2 ש"ס 6 נ"ז - סמינר מחקר

ק. אנגלית רמת פטור

הסמינר יעסוק בבחינת תרומתם של גורמים אישיים וסביבתיים לניבוי תחושת הרווחה האישית של היחיד (wellbeing) תוך התמקדות בהשלכותיהם על רמות מעורבותו בחיים החברתיים. מטרתו לפתח בקרב הסטודנטים חשיבה מדעית והקניית ידע בתכנון והוצאה לפועל של עבודה מחקרית על כל שלביה. הקורס יערב בניית מערך מחקר והרצתו, במהלכו נבחן את תרומתה של תחושת התקווה, את מאפייניו החברתיים-כלכליים של היחיד ואת רווחתו האישית, ואת תרומתם של אלה ליצירת מצבי מעורבות והשתתפות.

מחקר האלימות המגדרית- מחקר מקדם שינוי

ד"ר אביגיל מור

ש. 5033209 2+2 שש"ס 6 נ"ז – סמינר מחקר

ק. אנגלית רמת פטור

אלימות מגדרית היא תופעה קשה ונפוצה. היא פוגעת באנשים מכל שכבות האוכלוסיה ובעיקר בנשים. כלולים בה סוגים שונים של אלימות: מינית, פיזית ורגשית. קיים צורך דחוף במחקרים בתחום זה, על מנת להבין את התופעה לעומק ולמצוא לה מענים. הקורס הסמינריוני הזה נועד בדיוק לכך. לאחר התודעות ראשונית לתופעה, תתבקשו לבחור נושא חקר מתוך תחום נרחב זה, עליו תכתבו עבודה מחקרית אינטגרטיבית אשר תביא לידי ביטוי הן את הידע הקודם שנצבר לאורך לימודיכם, והן את מכלול החומרים החדשים אליהם תחשפו במהלך הקורס. מטרת-העל של קורס זה היא להפיק פרויקט כיתתי שיאגד בתוכו את ממצאי המחקרים השונים ויתרום בצורה מהותית למאגרי הידע הקיימים בתחום. כעו"סים, שמור לכם תפקיד משמעותי בהתמודדות עם התופעה, במחקר כמו גם בהתערבות ברמות שונות ומגוונות. קורס זה יתרום לכם בכל ההקשרים הללו כולם.

קורסים המלווים את תחום העבודה המעשית

יקבע בהתאם לעבודה המעשית

גב' איריס פוסקלינסקי

עבודה סוציאלית בתחום תקון והתמכרויות

ש. 5031113 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הכרות מושגי יסוד בתחום תקון. דיון במאפיינים ייחודיים של אוכלוסיית התקון. הכרות עם גישות טיפוליות באוכלוסיית מכורים, אסירים, מטופלים בשירותי מבחן לנוער ומבוגרים. כמו כן התייחסות לנשים במעגל הזנות וההתמכרויות.

ד"ר אמנון מיכאל

עבודה סוציאלית עם נפגעי נפש ועקרונות הטיפול הנפשי הפרטני

ש. 5031114 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז

הקורס יעסוק בהיכרות עם שירותי העבודה הסוציאלית בתחום בריאות הנפש, תוך חשיפה לגישות ולשיטות טיפול ושיקום בעבודה עם חולי הנפש ובני משפחתם. כאמצעי להרחיב ולשפר את מיומנויות העובד הסוציאלי בתחום, יילמדו עקרונות העבודה הטיפולית האינדיווידואלית. בקורס ישולבו התנסויות מהשדה עם חומר תיאורטי.

ד"ר גליה אנקורי

עבודה סוציאלית עם ילדים

ש. 5032116 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

טיפול בילדים שונה מהותית מטיפול במבוגרים. איננו יכולים להסתמך על שפה, מילים ומודעות. עלינו להשתמש בכלים אחרים. בקורס זה נלמד לאבחן ולטפל בילדים דרך מגוון של כלים הכוללים שימוש במטפורות, דמיון וסמלים. נלמד להשתמש בסיפורים, בארגז חול ובמשחקים כדי להיכנס לעולמו הפנימי של הילד ולסייע לו בהתמודדות עם קשייו.

פרופ' איריס מנור-בינימיני

התערבויות עם נוער

ש. 5032237 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הקורס נועד להקנות לסטודנטים: הכרות והבנה של גיל ההתבגרות ומאפייניו, היכרות עם מופעי הפרעות התנהגותיות והפרעות אישיות בגיל ההתבגרות והשלכותיהם, על חיי הפרט וסביבתו. נדון במקום ותפקידי המשפחה בגיל ההתבגרות, ונכיר שיטות התערבות פרטניות וקבוצתיות עבור גיל ההתבגרות. בנוסף הסטודנטים, יבינו את תפקיד העו"ס, בתהליך גיבוש הזהות של המטופל.

גב' עינת פורת-עמוס

עבודה סוציאלית בתחום זקנה

ש. 5033328 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הקורס יתמקד בהתמודדות העובד הסוציאלי עם הטיפול באדם הזקן ובמשפחתו במסגרות בריאות ובהקלה. מטרתו להקנות ידע בתחום התיאוריה של הפרקטיקה בכל הקשור לאספקטים הבריאותיים והחברתיים של צרכיו ויכולותיו של הזקן וסביבתו, להקנות כלים המאפשרים הערכת המערכת של הזקן ומשפחתו וכן לפתח מיומנויות התערבות מקצועיות. הקורס יועבר במתכונת מיוחדת בה משתתפים גם זקנים מהקהילה וכן אנשי מקצוע המטפלים בזקנים. הלמידה תתקיים בשיתוף הזקנים בנוכחות קבועה בשיעורים, בקריאה, בהצגת הרפרטים וכתובת עבודות.

עבודה סוציאלית בתחום בריאות

ש. 5033320 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הקורס יחשוף את הסטודנטים להיבטים מרכזיים בעבודה עם לקוחות ובני משפחותיהם בתקופות של חולי. הקורס יתמקד בדרך בה מיושמים בפועל עקרונות אוניברסליים של עבודה סוציאלית מערכתית ואקלקטית בעבודה עם חולים ובני משפחותיהם. הציפייה היא שהמיומנויות בקורס יקנו לסטודנטים דרך חשיבה שיכולה באותה המידה להיות מיושמת במגוון תחומים גם מעבר לתחום הבריאות והחולי.

גב' עדי שטיין

עבודה סוציאלית בתחום מוגבלות התפתחותית

ש. 5033321 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהיכרות עם שירותים ומערכי תמיכות לאנשים עם המוגבלות השכלית, תוך חשיפה למודלים, גישות ושיטות התערבות ושיקום בעבודה עימם ועם בני משפחתם. כאמצעי להרחבה ולשיפור מיומנויות העובד הסוציאלי בתחום יילמדו עקרונות הייצוג העצמי ועקרונות לבניית תכניות אישיות המבוססות על מודל "אוריינטציית עתיד". במהלך הקורס תשולבנה התייחסויות לסוגיות ולדילמות של סטודנטים מהתנסותם בשדה עם חומר תיאורטי.

קורסי בחירה

שילוב האומנויות ככלי התערבות

א. 5031214 – 2 ש"ס 2 נ"ז

ד"ר עפרה ולטר

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים כלי נוסף, אותו אפשר לשלב בעבודה הטיפולית בטיפול פרטני, זוגי, משפחתי וקבוצתי עם אוכלוסיות שונות. בקורס תוצג הייחודיות של הטיפול באמצעות אמנות, הסטודנטים יחשפו לרזי שילוב האומנויות; תנועה, הבעה ויצירה. הסטודנטים ילמדו לפתח יכולת להתבונן בתהליך ההתפתחותי של הקבוצה והיחיד בקבוצה הבא לידי ביטוי בשילוב האומנויות. התנסות בפעילות אינטראקטיבית ככלי לזיהוי והגדרת צרכים אישיים וקבוצתיים. נלמד לזהות צרכים אילו גם דרך הכרת פרוטוקול SDM. הקורס יכלול למידה והתנסות צפייה במקרה טיפולי, ודרכו, למידה על השיטה והאפשרויות המגוונות הגלומות בה. כמו כן הסטודנט ילמד לפתח ערוצי תקשורת בין-אישית ועקרונות לתכנון פעילויות בשילוב אומנויות.

היבטים חוקיים של חיי משפחה בישראל

ב. 5033318 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר עו"ד מיכל סגל

דיני המשפחה מהווים ענף מרכזי בתחום המשפט. העובד הסוציאלי נדרש להכיר את ההיבטים החוקיים של חיי המשפחה בישראל כחלק מעבודתו הטיפולית. הקורס יעסוק בהיבטים המשפטיים והמעשיים השכיחים הנדונים בבית המשפט ובבתי הדין בישראל ועל ההשלכות של המצב המשפטי על דרך פעולתו של העובד הסוציאלי.

תקשורת בין-אישית

ב. 5033345 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

גב' רוני היינבך

תקשורת היא הבסיס לכל המערכת האנושית. אולם תקשורת היא תהליך דינמי ותקשורת בהירה ואפקטיבית מהווה אתגר. קשיים ומכשולים באפשרות לתקשר בבהירות ולעניין עלולים ליצור תסכול וקונפליקט פרטני וקבוצתי בעבודה, אקלים של אי-אמון בתוך ארגונים וביניהם ובין ארגונים למשתמשים בשירותיהם. בשיעור יחודו מיומנויות התקשורת ויבחנו מיומנויות נוספות הנחוצות לפענוח תקשורת בין-אישית מילולית ובלתי מילולית ותקשורת בין-ארגונית.

התערבויות ראשוניות במצבי דחק וחירום

א. 5033302 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר משה פרחי

בקורס יילמדו התהליכים הפסיכולוגיים והניורולוגיים המובלים להערכת אירוע כטראומה. בהמשך יילמדו תסמיני הטראומה השונים כאשר לאחריהם יילמדו עקרונות העזרה הראשונה הנפשית (Psychological First Aid – PFA) המבוססים על מודל ה-SIX C's, מודל מעש"ה ומודל יהלויים המופעלים בעת אירועי דחק/אסון, או במצבי חירום שבהם יש צורך בסיוע רגשי ראשוני לנפגעים. בנוסף יעסוק הקורס בקבלת החלטות במצבי דחק ועקרונות הסיוע למסייעים תוך הדגשת ההיבטים הניורופסיכולוגיים של תפקוד המסייע בחירום.

מסלול לחץ וטראומה

ניהול קהילה בחירום
א. 5032240 – 2 ש"ס 2 נ"ז

מר עינב לוי

Introduction to community work in Humanitarian Aid

עולם הסיוע ההומניטארי על ענפיו הולך וצובר תאוצה תודעתית, יישומית וכלכלית במציאות משתנה של גלובליזציה, מהירות העברת המידע, התמודדות תוכפת עם אתגרי העולם המתפתח, פערי תרבות ושאלות ערכיות. במרחב מקצועי זה, ביצוע ההתערבות (Intervention) בחתכים של מנהיגות, מיומנות, חוסן, לוגיסטיקה וגופים ארגוניים, דורש קבלת החלטות מורכבות במצבי חוסר וודאות. הקורס יציג במרכז את הנושאים העיקריים בתחום הסיוע ההומניטארי, וירחיב את ארגז כלים של מבצע ההתערבות. זאת, תוך חשיפה לכלים ניהוליים לעבודה בזירות שונות, ודיון בסוגיות אתיקה וחוק רלבנטיות.

ד"ר תמר שלזינגר

הסיוע למסייעים (לא ינתן בתשפ"ג)

ב. 5021425 – 2 ש"ס 2 נ"ז

הקורס מיועד לאפשר לסטודנט חשיפה לכל תחום הסיוע למסייעים כמניעת טראומטיזציה משנית ועקיפה. הקורס יעסוק במערכות החוסן של המסייעים בזמן לחץ ומשבר. הסטודנט יכיר את היסטוריית ההתמודדות שלו ויאפיין את כוחותיו ודרכי התמודדותיו במצבי לחץ ומשבר. הקורס יועבר כסדנה ויכלול ידע תיאורטי לצד התנסויות חווייתיות.

ד"ר משה פרחי

סמינר מחקר – התמודדות פוסט-טראומטיות

גב' מיכל קליין

ש. 5033224 – 2+2 ש"ס 6 נ"ז סמינר מחקר

הסמינר יעסוק במקביל במחקר ובהתמקצעות בטיפול: בתחום המחקרי יסקרו מאפיינים שונים של התמודדויות פוסט-טראומטיות בדגש של השינויים בהרגלי החיים, תפיסה ואמונה המתרחשים תוך כדי ההתרחשות הטראומטית ולאחריה. במקביל לאורך הסמינר יקבלו הסטודנטים הכשרה טיפולית נוספת בתחום ההתערבויות במצבי ה-PTSD ASD-ASR וכן הכשרה נוספת בתחומי התערבויות במצבי אסון המוני.

במהלך כל שנה ג' ישולבו התלמידים בפעילויות אמת של סיוע ליחידת חילוץ גולן הן בחילוץ והן בסיוע פסיכוסוציאלי למחולצים ומשפחותיהם. הפעילות תתקיים בשטחים בהם פועלת היחידה בפקוח מלא של מרצי התוכנית וזאת כחלק מתוכנית הכשרתם להתערבויות במצבי חירום

מסלול פרקטיקה של מדיניות

חקיקה ומשפט ככלי לשינוי מדיניות

ש. 5033307-2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

ד"ר עו"ד מיכל סגל

בשנים האחרונות גוברת השפעת החוק והמשפט בעבודתו היום יומית של העובד הסוציאלי, בעקבות כך ישנה התקרבות אידיאולוגית בין מקצועות עריכת הדין ועבודה סוציאלית אשר עוסקים יותר בסוגיות סביב זכויות האדם ובכלים לקידום זכויות ושינוי חברתי.

המטרה הכללית של הקורס היא חשיפת הסטודנטים לעולם המשפט על מנת שיכירו בצורה טובה ומעמיקה יותר את החוקים המנחים והמשפיעים על עבודתם ויקבלו כלים מקצועיים לקידום זכויות ולשינוי חברתי. התפיסה המנחה את הקורס היא כי זכויות נלמדות טוב יותר מתוך התנסות מעשית ומפגש בלתי אמצעי.

רטוריקה ודיבייט

ב. 5032232-2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר יעל קדר

רטוריקה היא אמנות הנאום והשכנוע. בקורס זה נלמד ונתרגל שיטות שונות שיאפשרו לנו להפוך לדוברים מיומנים, חדים ומשכנעים יותר. במהלך הסמסטר נלמד טכניקה רטורית: שאלות רטוריות, טכניקת האבסורד, אנאפורות, מטאפורות ואנלוגיות, השוואות, מילים מאגיות ועוד. נשים דגש מיוחד על הלוגיקה והתפתחות הטיעון ונבין מהי דמגוגיה, איך לזהות אותה ולהתמודד עמה. נערוך תרגילים ב"דיבייטינג", שהוא ספורט אינטלקטואלי בעל חוקים ברורים, המאתגר קבוצות יריבות לשכנע קהל לתמוך או להתנגד לדעה מסוימת. לכל נואם בדיבייט ניתן פרק זמן קצוב לנאום, במסגרתו עליו לשכנע את הקהל והשופטים. על מנת להשתפר בספורט הדיבייט, נלמד ונתרגל סוגי טיעונים והטעיות נפוצות, נבין כיצד יש לכתוב נאום ונאום סתירה, נעבוד על שפת הגוף, על שימוש בהומור ובציטוטים, על יצירת קשר עם הקהל ועוד.

סמינר מחקר - פרקטיקה של מדיניות

ש. 5033205-2+2 ש"ס 6 נ"ז - סמינר מחקר

ק. אנגלית רמת פטור

ד"ר אילה כהן

הסמינר יעסוק בפיתוח חשיבה ברמת מדיניות והבנה של חשיבות המחקר בתחום זה לעובדים סוציאליים וללקוחותיהם. הסמינר הינו סמינר מחקר משתף לקוחות, כאשר מצופה שהלקוחות והסטודנטים יבחנו נושאי מחקר בתחומי מדיניות חברתית קיימת או מציאות בעייתית שדורשת קביעת מדיניות. הסמינר הינו איכותני ומאפשר לסטודנטים להתנסות בכלי מחקר איכותניים מגוונים כמו ראיונות, ניתוח חומרים כתובים, קבוצות מיקוד ועוד. עבודת הסמינר תתבצע בקבוצות של שניים-שלושה סטודנטים ולקוחות ומטרתה, בין היתר, להשפיע על קובעי מדיניות.

הכשרה מעשית פרטנית - שנה ג'

גב' צביה זכריה

ש. 5033340 - 14 ש"ס 7 נ"ז עבודת שדה

העמקת ההיכרות עם השדה, תוך פיתוח היכולת ליישום מעשי של תיאוריות ודרכי התערבות בעבודה סוציאלית בסוכנויות ספציפיות. לימודי השדה בתחום הפרטני מתבצעים יומיים בשבוע. מטרתם לפתח דמות מקצועית, בעלת מיומנויות וכלים רלוונטיים לעבודה סוציאלית, תוך שילוב שיטות ההתערבות הנלמדות בקורסים הרלוונטיים, במצבי אמת ועם לקוחות פעילים. הסטודנטים מתנסים בהתערבות ישירה עם שבעה פונים או חמישה פונים וקבוצה ומקבלים הדרכה אישית שבועית ממדריך מקצועי.

הכשרה מעשית קהילתית, הדרכה קבוצתית שנה ג'

גב' אביטל בילר דגן

ש. 5033339 - 4 ש"ס 4 נ"ז עבודת שדה

הכשרה מעשית קהילתית: העמקת התודעה החברתית ופיתוח היכולת ליישום מעשי של ידע ודרכי התערבות בעבודה סוציאלית בתחום הקהילתי, באמצעות פיתוח וקידום התערבויות ברמת הקהילה ו/או בגישה קהילתית, בארגונים, שירותים חברתיים וסוכנויות ברחבי הגליל. לימודי השדה בתחום הקהילתי מתבצעים בימי שני מהצהריים, חצי יום בשבוע, בנוסף לעבודה המעשית הפרטנית. בניית ההתערבות הקהילתית נעשית מתוך הצרכים שאותרו בשדה ומאפשרת לסטודנטים ולארגונים למידה והשפעה פרקטית, על איכות חיי התושבים. מטרת לימודי השדה בתחום הקהילתי, לפתח דמות מקצועית בעלת מיומנויות וכלים רלוונטיים לעבודה סוציאלית גם בפרקטיקה בתחום הקהילתי, תוך שילוב שיטות וכלי ההתערבות הנלמדים בקורסים הרלוונטיים, בקהילות פעילות ומצבי אמת. ההכשרה הקהילתית נעשית בדרך כלל בארגון נפרד מההכשרה הפרטנית, בצוותים של שניים-שלושה סטודנטים, בליווי איש מקצוע העובד בסוכנות ואחראי על ההתערבות ומעת לעת גם בהדרכת מדריכה קהילתית מטעם עו"ס קהילתית מצוות היחידה ללימודי שדה. הדרכה קבוצתית קהילתית: מתקיימת על ידי מדריכות קהילתיות מטעם היחידה ללימודי שדה. ההדרכה מתקיימת בקבוצות קטנות או בקבוצת השיבוץ, מעת לעת בשדה או במכללה, יחד עם המלווה (מפגשים משולשים) ו/או במפגשים בין הסטודנטים למדריכה הקהילתית. לרשות הסטודנטים והמדריכות הקהילתיות, ניתנת במערכת שעת הדרכה קהילתית בימי שני בצהריים. ההדרכה הקהילתית מתמקדת בסוגיות ובדילמות העולות מתוך יישום הפרקטיקה של העבודה הסוציאלית הקהילתית בשטח, ברכישת כלים מקצועיים והתמודדות עם העבודה בארגון ובצוות. ההשתתפות במפגשי ההדרכה הקבוצתית הקהילתית, שיקבעו מראש עם הסטודנטים, הינם חובה.

שימו לב: הנסיעות לעבודה המעשית הן על חשבון הסטודנט, בהשתתפות המכללה. גובה ההשתתפות של הסטודנט הוא 1,500 שקלים.